

Usul batal ordinan ke Parlimen elak tohmahan kepada Seri Paduka

Pegawai Institut Tindakan dan Kajian Strategik (ITKAS), Universiti Malaya (Maklag)

Uth Prof Madya Datuk Dr Wan Ahmad Fauzi Wan Husain
@wanahmadfauzi@parlimen.gov.my

Pada hari pertama sidang Mesyuarat khas Pasang Ke-3 Parlimen Ke-14, ini, ini, satu kejutan berlaku apabila Menteri (Parlimen dan Undang-Undang) Datuk Seri Takiyuddin Hassan memaklumkan semua ordinan selepas Proklamasi Darurat diisytiharkan pada 11 Januari lalu, terlebih dahulu dibatalkan Jemaah Menteri pada 21 Julai.

Banyak persoalan timbul daripada kenyataan itu kerana penjelasan mengenai pembatalan itu akan hanya berlawanan pada laluan akan datang.

Ketidjelasan semakin banyak ditimbulkan jika lesen pembatalan itu diperkenalkan Yang di-Pertuan Agong. Risiko kerajaan dilakukan pembatalan dalam tempoh 21 Julai hingga 26 Julai lalu, akibat pengiduknasuhan ordinan yang sudah terbalat menurut kenyataan Takiyuddin tidak boleh dipandang rendah.

Sahaja di Parlimen semakin hangat apabila kenyataan Istana Negara semalam, memaklumkan rasio dukacita Yang di-Pertuan Agong terhadap kenyataan Takiyuddin yang disifatkan mengulirakan diperbahaskan ahli Dewan Rakyat.

Dalam kenyataan sama, dimasukkan titah Yang di-Pertuan Agong kepada Takiyuddin dan Penguam Negara bahawa cadangan Jemaah Menteri untuk membatalkan semua Ordinan Darurat perlu dibenang dan dilakukannya di Parlimen bagi tujuan penguncakannya.

Jika dibawa keseluruhan teks kenyataan media Istana Negara itu, kita dapat memahami betapa Yang di-Pertuan Agong amat komited dalam menjunjung kewajipan baginda untuk memperbahaskan, melisensi dan memelihara prinsip kedaulatan undang-undang serta keliberalan Perlembagaan.

Dalam kenyataan itu, baginda bertitah sedia maklum peruntukan Perkara 40(1) menggariskan ketika mana suatu nasihat Jemaah Menteri perlu diikuti, namun selaku ketua negara, nasihat dan teguran jika berlaku sebarang tindakan tidak berperlembagaan kepada mereka yang melakkankan fungsi kuasa Yang di-Pertuan Agong juga adalah kewajipan baginda.

Prosedur yang betul untuk membatalkan mahupun mengongkai suatu ordinan termaktub di bawah Perkara 150(3). Jemaah Menteri tiada kuasa untuk membatalkan Ordinan Darurat kerana pengubahan ordinan itu di bawah kuasa perundangan.

Suatu Ordinan Darurat menjadi sah kerana dibuat di atas nama dan perikeman Yang di-Pertuan Agong. Tanpa perikeman baginda melalui instrumen ordinan, kepastian hati baginda di bawah Perkara 150(2)(b) dan (3) menjadi cacat.

Ordinan Darurat selepas dibentangkan di kedua-dua Majlis Parlimen, iaitu Dewan Rakyat dan Dewan Negara, jika tidak terlebih dahulu dibatal terkan Yang di-Pertuan Agong, boleh diingkari melalui resolusi Majlis Parlimen.

Jika tidak dibatal, mahupun diingkari lebih awal, suatu Ordinan Darurat akan terbukti berkuat kuasa apabila lapot tempoh enam bulan daripada tarikh darurat itu tamat.

Perlu digariskan di sini, ketika memasyhurkan Ordinan Darurat, Yang di-Pertuan Agong bertindak melalui legislative authority di bawah Perkara 44 kerana baginda ialah ketua tertinggi Parlimen.

Sumber kuasanya ialah Perkara 150(2)(b) dibaca bersama-sama dengan Perkara 44. Dalam kesetiaan kedua-dua Dewan Rakyat dan Dewan Negara tidak berunding serta berlaku keperluan segera, Yang di-Pertuan Agong dibenarkan untuk mengongkai Ordinan Darurat.

Walaupun dalam kes Teh Cheng Pohiah Pendakara Raya (1979), Mahkamah Berperundangan Yang di-Pertuan Agong perlu bertindak mengongkai nasihat di bawah Perkara 40(1) ketika mengongkai Ordinan Darurat, kepastian itu adalah berlawanan dengan prinsip pemisahan cabang kuasa di bawah Perlembagaan Persekutuan yang terdiri daripada legislatif, eksekutif dan kehakmatan. Jika dibatalkan sekiranya seperti dalam kes Madhuvar Nair (1975) bahawa Yang di-Pertuan

Agong melaksanakan kuasa eksekutif di bawah Perkara 44 apabila mengongkai Ordinan Darurat, itu tidak bermakna baginda bertakluk pada nasihat eksekutif.

Perkara 40 dan Perkara 40(1) itu sendiri ada memperuntukkan kuasa Yang di-Pertuan Agong untuk melaksanakan fungsi kuasa eksekutif sendiri tanpa nasihat eksekutif. Perkara 40(1) tidak boleh dibaca secara mutlak kerana menggariskan pengecualian yang hendaklah dibaca bersama dengan Perkara 40(2), 40(3), 41, 46, 59 dan 181(1).

Dalam bidang kuasa Perkara 40(1), mahkamah perlu mengongkai kira pengecualian termaktub dalam Perkara 44 kerana kuasa pengubahan undang-undang, termasuk ordinan jatah di bawah kuasa Parlimen.

Yang di-Pertuan Agong dibenarkan mengongkai Ordinan Darurat bukan kerana baginda bertindak sebagai pemegang kuasa eksekutif Persekutuan, sebaliknya pemegang kuasa legislatif Persekutuan.

Dalam tempoh darurat, Jemaah Menteri boleh menggunakan rang undang-undang di Parlimen di bawah Perkara 150(3). Rang undang-undang ini nanti akan bertakluk kepada prosiding di Parlimen bagi maksud pengubahan undang-undang.

Jika Jemaah Menteri tidak berunding dengan ordinan digubai Yang di-Pertuan Agong di bawah Perkara 150(3), Jemaah Menteri boleh membatalkan baginda mengongkai sidang Parlimen dan membawa usul untuk membatalkan ordinan berkenaan. Parlimen kemudian boleh membatalkan semula, sama ada membatalkan atau mengongkainya.

Penghakmatan Mahkamah Persekutuan dalam kes Indira Gandhi (2018) dan kes Seremban Jaya (2017) mengiktiraf prinsip pemisahan cabang kuasa sebagai antara struktur asas Perlembagaan Persekutuan justeru tidak boleh dikalahkan daripada kerangka undang-undang.

Penghakmatan di Mahkamah tertinggi negara itu membolehkan pandangan mahkamah dalam kes Teh Cheng Poh dan serumpamanya diemak semula dan penakutannya dibaca secara berparat.

Justeru, titah Yang di-Pertuan Agong agar cadangan pembatalan ordinan oleh Jemaah Menteri dibentangkan untuk dibahaskan di Parlimen adalah nasihat baik jasanya untuk memastikan prinsip pemisahan cabang kuasa membatalkan sebahagian struktur asas Perlembagaan Persekutuan dihormati.

Kesudah itu pendekatan terbaik dan termaktub di bawah Perkara 150(3), di samping dapat menjagakan tabrakan kepada Yang di-Pertuan Agong.

Prosedur yang betul untuk membatalkan mahupun mengongkai suatu ordinan termaktub di bawah Perkara 150(3). Jemaah Menteri tiada kuasa untuk membatalkan Ordinan Darurat kerana pengubahan ordinan itu di bawah kuasa perundangan.

PARLIMEN MALAYSIA